
Y CABINET DYDD MAWRTH, 14 MEHEFIN 2022

Yn bresennol-

Y Cynghorwyr: Dyfrig L Siencyn, Nia Jeffreys, Craig ab Iago, Beca Brown, Berwyn Parry Jones, Elin Walker Jones, Menna Jones, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan a Ioan Thomas.

Hefyd yn bresennol-

Dafydd Gibbard (Prif Weithredwr), Morwena Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Iwan Evans (Pennaeth Cyfreithiol), Ffion Madog Evans (Uwch Reolwr Cyllid) ac Annes Siôn (Arweinydd Tîm Democratiaeth).

Eitem 6: Dewi Wyn Jones (Rheolwr Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor)

1. YMDDIHEURIADAU

Ni dderbyniwyd unrhyw ymddiheuriad.

Croesawyd yr Aelodau Cabinet a Swyddogion i'r cyfarfod.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Nid oedd unrhyw fater bryd.

4. MATERION YN CODI O DROSOLWG A CHRAFFU

Nid oedd unrhyw fater yn codi o drosolwg a chraffu.

5. COFNODION CYAFARFOD A GYNHALIWYD AR 29 MAWRTH 2022

Bu i'r Cadeirydd dderbyn cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar y 29ain o Fawrth 2022 fel rhai cywir.

6. ADRODDIAD PERFFORMIAD CYNGOR GWYNEDD 2021/22

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyng. Dyfrig Siencyn.

PENDERFYNIAD

Cymeradwywyd Adroddiad Perfformiad Cyngor Gwynedd 2021/22 ac

argymhellwyd i'r Cyngor Llawn ei fabwysiadu yn ei gyfarfod nesaf ar y 23 Mehefin 2022.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod yr adroddiad yn adlewyrchu ar waith y Cyngor dros y flwyddyn aeth heibio. Eglurwyd ei fod yn adroddiad diddorol dros ben sydd yn dangos rhychwant gwaith sydd wedi ei wneud ynghyd â camau i gynnal perfformiad y Cyngor i'r dyfodol.

Ychwanegodd y Rheolwr Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor fod yr adroddiad yn dangos cynnydd y Cyngor yn erbyn eu blaenoriaethau yn ystod 2021/22. Nodwyd fod yr adroddiad yn un cytbwys sydd yn rhoi sylw i waith sydd wedi gyflawni ynghyd â gwaith sydd heb ei wneud. Mynegwyd fod rhan gyntaf yr adroddiad yn adrodd ar gynnydd o ran y blaenoriaethau'r Cyngor tra fod yr ail ran yn mynd i'r afael a pherfformiad adrannau o ran eu gwaith o ddydd i ddydd.

Eglurwyd fod y gwaith hwn wedi ei baratoi gan yr adrannau ac wedi ei wirio gan yr Aelodau Cabinet cyfredol cyn yr etholiad. Nodwyd y bydd yr adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn ar y 23 Mehefin.

7. CYFRIFON TERFYNOL 2021/22 - ALLDRO REFENIW

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyng. Ioan Thomas.

PENDERFYNIAD

1.1 Nodwyd sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2021/22.

1.2 Cymeradwywyd y symiau i'w parhau (y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig" o'r talfyriad yn Atodiad 1), sef -

ADRAN	£'000
Oedolion, Iechyd a Llesiant	(69)
Plant a Theuluoedd	(97)
Addysg	(60)
Economi a Chymuned	(72)
Prifffyrdd a Bwrdeistrefol	0
Amgylchedd	(100)
Ymgynghoriaeth Gwynedd	(100)
Tai ac Eiddo	(100)
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	(33)
Cyllid	(96)
Cefnogaeth Gorfforaethol	(63)

1.3 Cymeradwywyd yr argymhellion a'r trosglwyddiadau ariannol canlynol (sydd wedi'u hegluro yn Atodiad 2) -

- Yr Adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol i dderbyn cymorth ariannol un-tro o £746k i ddiddymu ei orwariant am y flwyddyn yn llwyr, o ystyried yr amgylchiadau eithriadol yn ymwneud â'r argyfwng eleni. Bydd hyn yn galluogi'r adran symud ymlaen i wynebu her 2022/23.
- Er mwyn cydymffurfio â'r Rheoliadau Ariannol, ni fydd yr adrannau canlynol yn cadw eu tanwariant uwchlaw (£100k):
 - Adran Amgylchedd (£91k)
 - Adran Ymgynghoriaeth Gwynedd (£9k)
 - Adran Tai ac Eiddo (£180k)

Ceisir penderfyniad y Cabinet i neilltuo'r cyfanswm o £280k i gronfa ar gyfer trefniadau adfer yn sgil Covid ar gyfer cyllido'r heriau ariannol cysylltiedig fydd yn wynebu'r Cyngor.

- Ar gyllidebau Corfforaethol:
 - fod (£2,183k) yn ymwneud â chostau cyfalaf yn cael ei neilltuo i gronfa ariannu'r rhaglen gyfalaf
 - gyda gweddill y tanwariant net ar gyllidebau Corfforaethol yn cael ei neilltuo fel a ganlyn:
 - (£395k) yn mynd i falansau cyffredinol y Cyngor
 - (£3,000k) i'r Gronfa Trawsffurfio i gyllido blaenoriaethau'r Cyngor a gwaith trawsffurfiol ei natur
 - (£1,377k) i'r Gronfa trefniadau adfer yn sgil Covid ar gyfer cyllido'r heriau ariannol cysylltiedig fydd yn wynebu'r Cyngor.

1.4 Cymeradwywyd y trosglwyddiadau ariannol o gronfeydd penodol fel yr amlinellir yn Atodiad 4 yn dilyn adolygiad o'r cronfeydd, gan gynaeafu (£851k) o gronfeydd gan ddefnyddio £746k ohono i gynorthwyo'r Adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol sydd wedi gorwario yn 2021/22 a throsglwyddo'r £105k sydd yn weddill i falansau cyffredinol y Cyngor.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod yr adroddiad yn manylu ar wariant y Cyngor yn 2021/22. Eglurwyd fod talfyriad o sefyllfa derfynol yr holl adrannau i'w gweld fel rhan o'r adroddiad ynghyd â'r symiau i'w cario ymlaen ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Tynnwyd sylw at effaith ariannol Covid19 ar y Cyngor unwaith efo gyda £17.5miliwn wedi ei hawlio o'r gronfa caledi a Furlough erbyn diwedd y flwyddyn.

Amlygwyd y prif faterion a meysydd ble fu gwahaniaeth sylweddol, yn benodol nifer o grantiau sylweddol ychwanegol yn hwyr yn y flwyddyn sydd wedi trawsnewid y sefyllfa ariannol erbyn diwedd y flwyddyn. Tynnwyd sylw at yr arian ychwanegol i Setliad Llywodraeth Leol o £2.5m, grant Pwysau Gofal Cymdeithasol o £1.9m, Cronfa Adfer Gofal Cymdeithasol o £1.5m ynghyd â Ôl Groniad Treth Cyngor o £0.9m i enwi dim ond rhai. Mynegwyd fod tanwariant i'w gweld ar draws yr holl adrannau oni bai am yr Adran Brifffyrdd a Bwrdeistrefol sydd yn gorwario o £746mil. Eglurwyd mai'r maes Bwrdeistrefol sydd yn parhau i fod yn gorwario gyda problemau amlycaf i'w gweld yn maes casglu a gwaredu gwastraff.

Nodwyd fod gwelliant sylweddol wedi bod i sefyllfa'r Adran Oedolion yn dilyn

derbyniad grantiau sylweddol ym misoedd olaf y flwyddyn, gan gynnwys grant o £1.9miliwn Pwysau Gofal Cymdeithasol ar Awdurdodau Lleol. Amlygwyd eto effaith covid ar yr adran sydd werth dros £3.7miliwn erbyn diwedd y flwyddyn. Eglurwyd fod balansau'r ysgolion wedi cynyddu £6miliwn ar ddiwedd Mawrth 2021 i £16.7miliwn erbyn diwedd Mawrth 2022 yn sgil effaith Covid a derbyniad grantiau niferus amrywiol. Mynegwyd o ran cronfeydd y Cyngor fod adolygiad digonolrwydd cronfeydd penodol y Cyngor wedi ei wneud wrth gau'r cyfrifol a fod £851mil o adnoddau wedi eu cynaeafu.

Ychwanegodd y Uwch Reolwr Cyllid fod y sefyllfa wedi ei thrawsnewid dros y misoedd olaf cyn cau cyfrifon o ganlyniad i swmp o grantiau yn cael eu derbyn yn hwyr yn y flwyddyn. Eglurwyd fod hyn yn rhoi cyfle i'r Cyngor baratoi at heriau 2022/23, a pwysleisiwyd fod hyn yn sefyllfa un tro yn unig.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth

- Eglurwyd fod yr adroddiad hwn yn un technegol. Nodwyd fod setliad eleni wedi bod yn arbennig o dda, ond na fydd y ddwy flynedd nesaf cystal ac o ganlyniad fod cyfnod anodd y wynebu y Cyngor.
- Mynegwyd fod grantiau wedi helpu nifer o adrannau am eleni, ond holwyd i ba raddau rhaid poeni wrth edrych i'r dyfodol.

8. RHAGLEN GYFALAF 2021/22 - ADOLYGIAD DIWEDD BLWYDDYN (SEFYLLFA 31 MAWRTH 2022)

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyng. Ioan Thomas.

PENDERFYNIAD

Derbyniwyd yr adroddiad ar adolygiad diwedd y flwyddyn (sefyllfa 31 Mawrth 2022) o'r rhaglen gyfalaf.

Nodwyd y gwariant o £37,054,000 ar y rhaglen gyfalaf yn ystod y flwyddyn ariannol 2021/22, fydd yn cael ei ddefnyddio yn y datganiadau ariannol statudol ar gyfer 2021/22.

Cymeradwywyd ariannu'r addasedig a gyflwynir yn rhan 4 o'r adroddiad, sef:

- £173,000 lleihad mewn defnydd o fenthyca
- £11,304,000 cynnydd mewn defnydd o grantiau a chyfraniadau
- £94,000 lleihad mewn defnydd o dderbyniadau cyfalaf
- £426,000 lleihad mewn defnydd o gyfraniadau referniw
- Dim newid mewn defnydd o'r gronfa gyfalaf
- £1,003,000 cynnydd mewn defnydd o gronfeydd adnewyddu ac eraill

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi ei fod yn cyflwyno'r rhaglen gyfalaf ddiwygiedig a cymeradwyo'r ffynonellau ariannu perthnasol. Mynegwyd mai y prif gasgliadau yw fod y Cyngor wedi llwyddo i wario £37.1m yn 2021/22 ar gynlluniau cyfalaf, gyda 81% ohono wedi'i ariannu drwy grantiau penodol.

Eglurwyd fod effaith argyfwng Covid19 wedi parhau ar y rhaglen gyfalaf. Nodwyd yn ychwanegol i'r £31.2m adroddwyd arno yn adolygiadau blaenorol 2021/22, fod £26.8m pellach o wariant arfaethedig wedi'i ail-broffilio i 2022/23 a tynnwyd sylw at prif gynlluniau a oedd yn cynnwys:

- £7.6 miliwn Cynlluniau Strategaeth Tai a Digartrefedd
- £7.2 miliwn Cynlluniau Atal Llifogydd a Traenio Tir
- £6.5 miliwn Cynlluniau Ysgolion Ganrif 21 ac Eraill
- £4.0 miliwn Grantiau Newydd Llywodraeth Cymru yn y maes Tai (adnodd a ddisodlir yn llithro)
- £3.2 miliwn Grant Cyfalaf Cyffredinol Ychwanegol 21/22 (derbyniwyd yn chwarter olaf y flwyddyn gyda'r hawl i'w lithro i 22/23).

Tynnwyd sylw at grantiau ychwanegol a lwyddodd y Cyngor i'w denu ers yr adolygiad diwethaf, a oedd yn cynnwys:

- £3.2 miliwn - Grant Cyfalaf Cyffredinol Ychwanegol 21/22 – caniatâd llithro i 22/23.
- £3.1 miliwn – Grantiau o'r Gronfa Datblygu Tir ac Adeiladu sy'n caniatáu disodli ariannu cyfredol i'w wario yn 22/23.
- £1.3 miliwn – Grant Cronfa Gofal Canolraddol – addasiadau sefydliadau oedolion a hwyluso gweithio ar y cyd ac asiantaethau eraill yn y maes gofal.
- £1.1 miliwn – Grant Cyfalaf Prydau Ysgol am Ddim – caniatáu disodli ariannu cyfredol i'w wario yn 22/23 ar addasiadau i geginau ysgolion.

Ychwanegodd y Uwch Reolwr Cyllid fod effaith amlwg ar grantiau gyda nifer uchel o grantiau yn llithro, ac amlygwyd fod hyn yn rhoi effaith ar gronfeydd y Cyngor.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth

- Eglurwyd fod yr adroddiad hwn yn un technegol ac fod cynlluniau pendant ar gyfer y cynlluniau sydd wedi llithio. Mynegwyd y bydd Cynllun Asedau'r Cyngor yn cael ei gyflwyno yn fuan a fydd yn nodi faint o arian cyfalaf fydd ar gael i'w wario dros y blynyddoedd i ddod.
- Nodwyd anfodlonrwydd gyda grantiau yn dod yn hwyr yn flwyddyn, gan bwysleisio ei bod yn anodd cynllunio yn hir dymor ynghyd a sicrhau cyllideb gytbwys.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00 y.h. a daeth i ben am 1.30 y.h.

CADEIRYDD